

32. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: 3. razred gimnazije

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

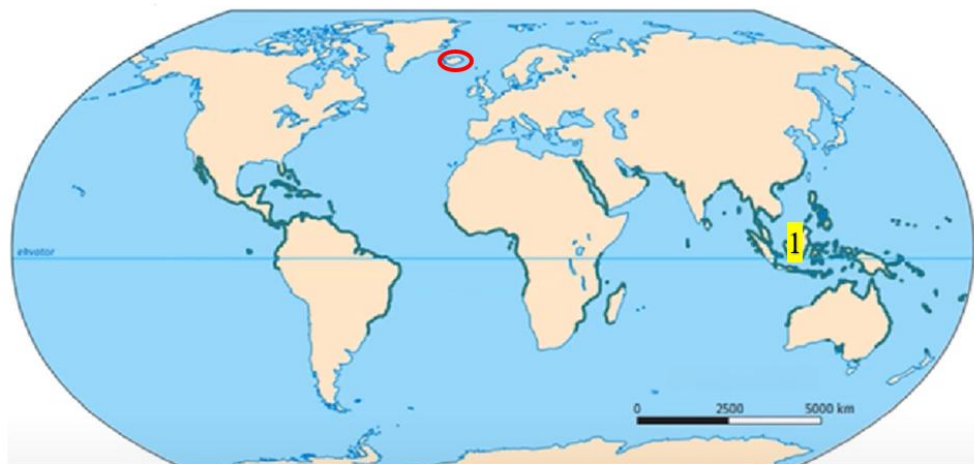
Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnome povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora (svake čestice zadatka) tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

PRVA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1

1. Kojemu tipu otoka pripada otok označen na geografskoj karti brojem 1?

- a) kontinentskim otocima b) koraljnim otocima c) prudnim otocima d) vulkanskim otocima

1

2. Na otoku označenome brojem 1 pokrenuta je ekološka inicijativa čiji je logotip vidljiv na ilustraciji. Koji je naziv antropogenoga učinka protiv kojega je pokrenuta ova inicijativa?

2

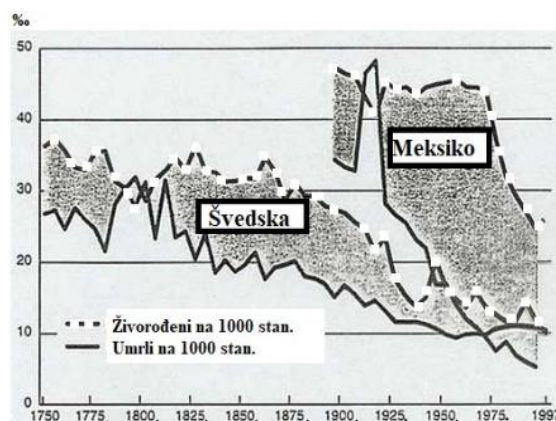
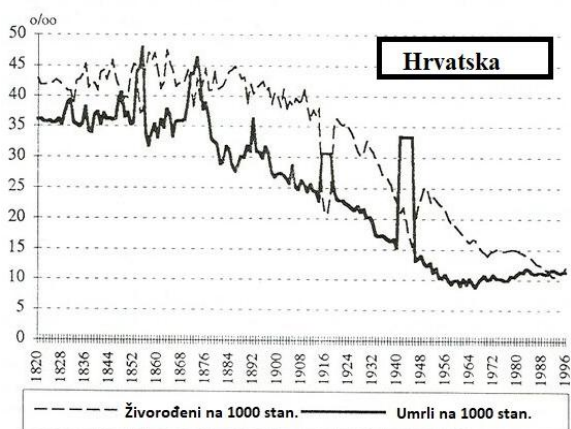
3. Što će od navedenoga biti posljedice klimatskih promjena na otoku označenome brojem 1? Zaokružite slova ispred dvaju točnih odgovora.

- a) ugrožavanje staništa orangutana b) migracije pripadnika naroda San
c) smanjenje tradicionalnog ribolova d) zatvaranje rudnika Apumayo
d) povećanje uzgoja alpaka

1

4. Koji je naziv tipa granice litosfernih ploča uz koji vežemo nastanak otoka zaokruženoga na karti crvenom bojom?

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH DIJAGRAMA.

1 **5.** Proces demografske tranzicije u Hrvatskoj započeo je u desetljeću između _____ i _____ godine (na crte upišite godine koje završavaju na deseticu).

1 **6.** Za razliku od procesa demografske tranzicije u Hrvatskoj, središnja podetapa demografske tranzicije u Meksiku započinje približno _____ godine.

2 **7.** Ratna događanja uzrokuju najveća odstupanja udjela umrlih od općega modela demografske tranzicije u državi čije je ime _____, dok prostorno kretanje stanovništva najviše utječe na završne faze demografske tranzicije u državi čije je ime _____.

2 **8.** Stručni je naziv demografskoga pokazatelja, na priloženim dijagramima označenoga isprekidanom crtom, _____. Za razliku od prikazanoga, demografski pokazatelj učestalosti/brojnosti rađanja unutar populacije koji umanjuje utjecaj dobne strukture promatrane populacije, nazivamo _____.

2 **9.** Navedene države poredajte prema vremenu završetka procesa demografske tranzicije od one s najranijim završetkom do one s najkasnijim završetkom upisom odgovarajućih slova na crte iza rednih brojeva.

a) Brazil

b) Hrvatska

c) Nigerija

d) Njemačka

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE
LOKACIJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA I UDJELA PLASTIČNOGA OTPADA NA NJIMA.**

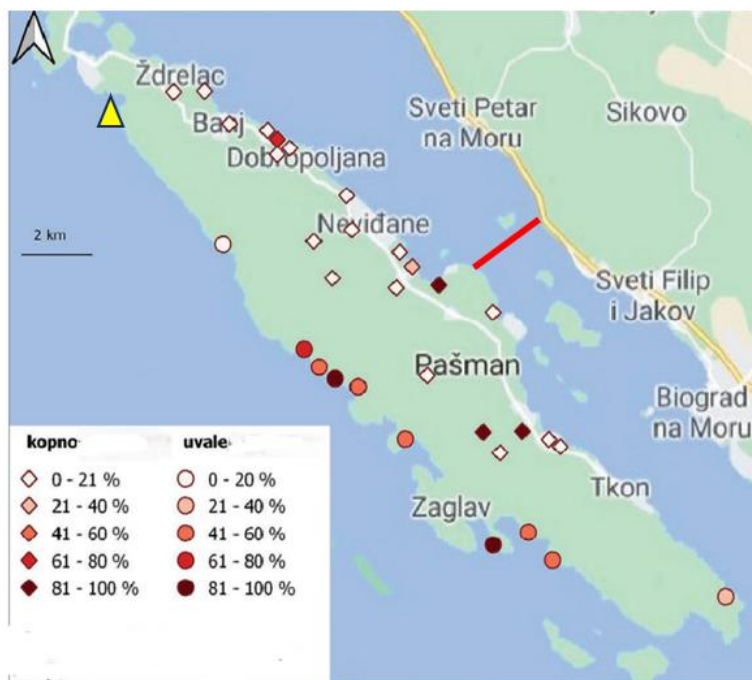
2 **10.** Koje su tvrdnje točne na temelju prikazane karte? *Zaokružite slova ispred dvaju točnih odgovora.*

a) veći broj lokacija divljih odlagališta otpada nalazi se na kopnu, nego u uvalama

b) plastični otpad čini najveći udio otpada na divljim odlagalištima otpada uz naselja

c) prostorni raspored divljih odlagališta otpada potencijalna je opasnost razvoju nautičkog turizma

d) blizina grada Biograda na Moru glavni je uzročnik gomilanja plastičnog otpada na divljim odlagalištima na otoku Pašmanu

e) veća koncentracija divljih obalnih odlagališta otpada nalazi se na istočnoj obali otoka

2 **11.** Crvena linija na karti prikazuje planiranu trasu gradnje mosta Pašman – kopno. Koje opasnosti za održivi turizam predstavlja gradnja ovoga mosta? *Zaokružite slova ispred dvaju točnih odgovora.*

a) potencijalno zatvaranje trajektne luke Tkon

b) povećanje cijena zemljišta na otoku

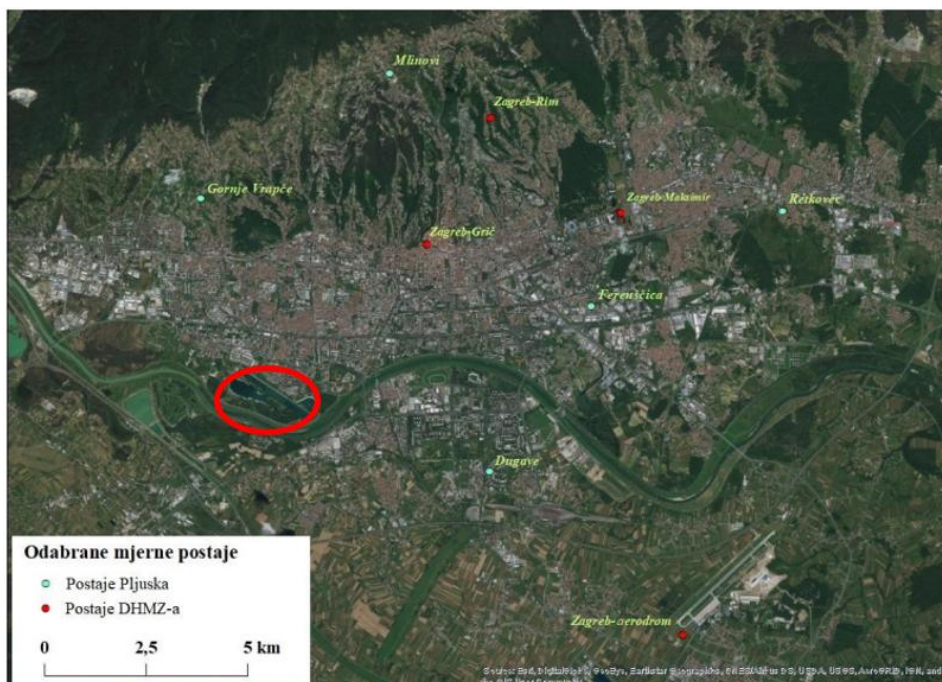
c) pojačan pritisak na trajektnu luku Biograd na Moru

d) apartmanizaciju otoka

e) pojačan pritisak na komunalnu infrastrukturu otoka

1 **12.** Žutim trokutićem na karti označena je lokacija jednoga od načina iskorištavanja mora, koji nazivamo _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE METEOROLOŠKIH MJERNIH POSTAJA U GRADU ZAGREBU.

2 **13.** Povežite mjerne postaje DHMZ-a s izmjerenim srednjim temperaturama zraka u razdoblju od 2013. do 2017. upisivanjem slova ispred srednje temperature na crtu ispred odgovarajuće mjerne postaje.

_____ Zagreb – Grič	a) 17,9 °C
_____ Zagreb – aerodrom	b) 16,6 °C
_____ Zagreb – Maksimir	c) 16,9 °C
_____ Zagreb – Rim	d) 16,2 °C

1 **14.** S obzirom na dominantnu namjenu gradskih površina možemo razlikovati nekoliko temeljnih zona grada. Koja je dominantna namjena zone na karti označene crvenim krugom?

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE OPĆINA/GRADOVA S NAJMANJE 10 % STANOVNIŠTVA NACIONALNIH MANJINA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU. SRPSKA NACIONALNA MANJINA NIJE PRIKAZANA NA KARTI.

3 **15.** Odredite koje su nacionalne manjine prikazane izdvojenim bojama.

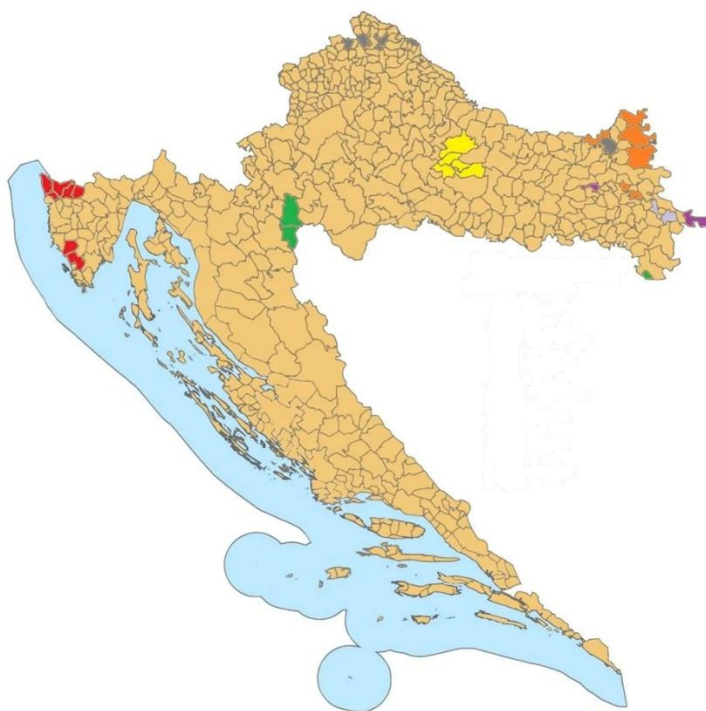
a) zelena boja –

b) žuta boja –

c) siva boja –

1 **16.** Kojom je bojom označeno područje s najizraženijim procesom depopulacije?

a) crvenom b) zelenom c) sivom d) žutom

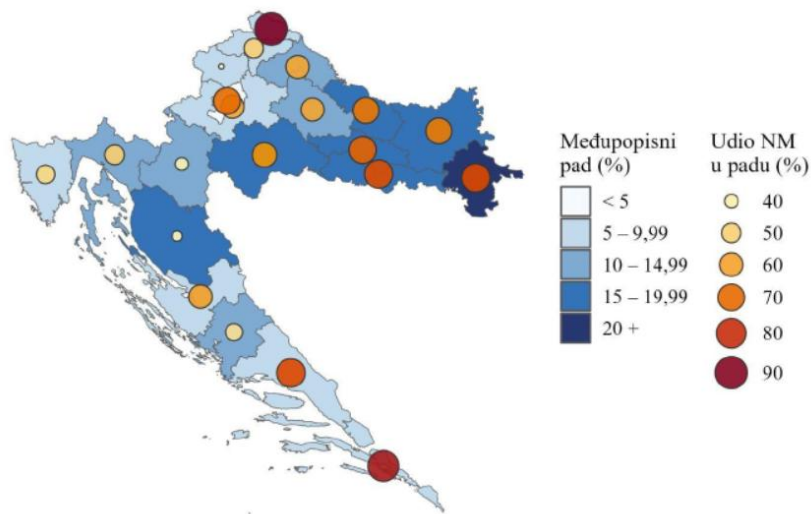
SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE.

1 **17.** Koji je naziv reljefnoga oblika karakterističnoga za reljef podmorja prikazanoga na fotografiji?

1 **18.** Koje je ime oceana s najvećom koncentracijom ovoga reljefnog oblika?

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE 2011. – 2021. OZNAKA NM OZNAČUJE NEGATIVNU NETO MIGRACIJU.

2 **19.** Koja su imena dviju županija s najizraženijim udjelom neto migracija u padu broja stanovnika?

_____ i _____

1 **20.** Koje je ime županije sa zabilježenim najvećim padom broja stanovnika u međupopisnom razdoblju?

2 **21.** Zaokružite slova ispred dviju točnih tvrdnji.

- a) Veći doprinos depopulaciji županija ostvarivao je negativan prirodni prirast nego negativne neto migracije.
- b) U Krapinsko-zagorskoj županiji najmanje je izražen utjecaj negativnih neto migracija na pad broja stanovnika.
- c) Većina županija Primorske Hrvatske bilježi manju depopulaciju od državnoga prosjeka.
- d) Županije s najvećim utjecajem neto migracija na pad broja stanovnika bilježe najveću depopulaciju.
- e) Istarska županija ostvaruje veći prirodni pad stanovništva od Primorsko-goranske županije.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE, TEKSTA I SATELITSKE SNIMKE.

1 **22.** U blizini kojega se postojećega grada gradi novi glavni grad Indonezije? *Jedan je točan odgovor.*

- a) Balikpapan b) Kendawangan c) Palembang d) Sarmi

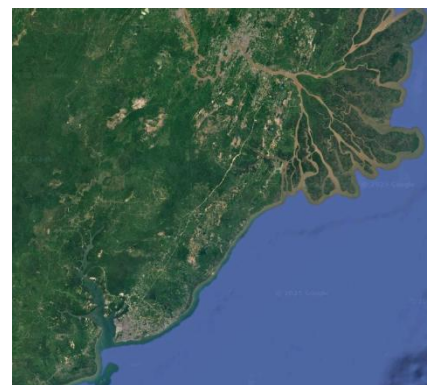
2 **23.** Koji su potisni čimbenici, osim izdizanja morske razine, utjecali na odluku o preseljenju glavnoga grada?

Dva su točna odgovora.

- a) loš geopolitički položaj b) nepovoljna klima
c) onečišćenje zraka d) prometne gužve e) učestali prosvjedi

1 **24.** Zbog sličnih je razloga, u drugoj polovici 20. st., novi glavni grad izgrađen u još jednoj postkolonijalnoj latinoameričkoj državi. Dopunite tablicu podacima o spomenutom primjeru.

Stari glavni grad – megagrađ	Jakarta	
Novi glavni grad	Nusantara	

Indonezija planira preseliti svoj glavni grad iz napućene Jakarte koja tone, u Nusantara, planirani grad u slabo naseljenoj unutrašnjosti trećega najvećeg svjetskog otoka, 170 km jugozapadno od početka riječnoga ušća izrazite akumulacije. Vlasti tako obećavaju bolju raspodjelu bogatstva diljem arhipelaga. Ipak, Jakartu bi i dalje trebalo razvijati kako bi se natjecala s drugim megagrađovima nakon što se sjedište vlade preseli u Nusantara.

2 **25.** U primjerima iz prethodnoga zadatka novi se glavni grad smjestio u subekumenskome području u kojemu prevladava klimatski tip čija je oznaka prema Köppenovoj klasifikaciji _____. Jedan od uzroka problema s poplavama u Jakarti jest uništavanje priobalne biljne zajednice koja predstavlja prirodnu barijeru. Naziv je te biljne zajednice _____.

**U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I
PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME
REDU UPIŠITE TOČNE POJMOVE.**

3 **26.** Pozorno pročitajte tekst i riješite zadatak kao što je napisano u naputku.

Jedan je od najvažnijih pokazatelja pojave prekomjernoga turizma neodrživo velik broj pristanaka brodova za kružna putovanja u destinaciju. Posebno je pogođena regija Sredozemlja. U Španjolskoj je, primjerice, najveći broj takvih pristanaka u luku grada Barcelone, u Grčkoj u luku Pirej (Atena), a u Italiji u luku Napoli. Od siječnja do rujna 2024. u hrvatske morske luke uplovili su brodovi za kružna putovanja s više od osamsto tisuća putnika, objavio je Državni zavod za statistiku. Broj putovanja stranih brodova za kružna putovanja od siječnja do rujna 2024. veći je za 14,3 % u odnosu na prvih devet mjeseci 2023. Najviše posjeta stranih brodova za kružna putovanja imala je luka Dubrovnik, slijede luke Split i Šibenik. Od otočnih lučkih pristaništa najveći je broj takvih brodova pristao u regiji Srednje Dalmacije, konkretnije na otok Hvar. Takav znatan priljev turista s brodova za kružna putovanja dovodi do velikih gužvi, što znatno utječe na kvalitetu života stalno naseljenoga stanovništva unutar destinacije i njegovo iseljavanje te najviše remeti gospodarski aspekt održivosti.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

[illegible]

STREET ART – suvremena ulična umjetnost

WINE – vinoteke i vinski barovi

PRICLEY DINING – skupi restorani

CAFÉS – kafići

BUSINESS - poslovanje

- a) 1 b) 3 c) 5 d) 7

- a) 1 b) 3 c) 5 d) 7

- a) 1 b) 3 c) 5 d) 7

- 5) rotirajući panoramski krov sa staklenom ogradom

- 10